

नीरब्राह्मी

Centella asiatica (L.) Urb.

Family – Apiaceae

विविध भाषांमधील नावे:

इंग्लिश: Indian pennywort/ इंडियन पेनीवर्ट, संस्कृत: मण्डुकपर्णी, माण्डुकी, बंगाली: बोरा-थुलकरी, हिंदी: ब्रह्म मंडुकी, मणिपुरी: पेरूक, मराठी: करिंगा

Morphology:

The plant occurs in marshy places throughout the country in tropical and subtropical regions. It is a herbaceous, perennial flowering plant. The plant is a small trailing herb and it is the only species of *Centella* found in India. Stem is glabrous, pink striated and rooting at nodes. Leaves are fleshy, orbicular to reniform and dentate. Petiole is long, smooth on upper surface and hairy below. Flowers are pink and white in fascicled umbels. The fruits are oblong, dull brown, laterally compressed, pericarp hard, thickened and woody white.

वनस्पतीचे वर्णन:

बहर येण्याचा कालावधी : सप्टेंबर ते ऑक्टोबर

औषधी उपयोग:

ब्राम्हीची पाने किडनीच्या आकाराची, हृदयाकृती असतात. याचा जत्रुवर (मानेच्या वरील रोग) फारच उपयोग होतो. मेंदुला शांत ठेवायचे कार्य ब्राम्ही कडून फार चांगल्याप्रकारे होते. ब्राम्ही मेंदुसाठी पुष्टीदायक आहे. डोक्यास लावावयाच्या तेलात याचा वापर करतात. केंसांच्या वाढीसाठी ब्राम्हीचा उपयोग होतो. पानांचा रस तेलात घालून लावल्यास केंसांना चमक येते, केंस वाढतात. स्मरणशक्ती सुधारण्यासाठी रोज पाच-सहा पाने खावीत. अपस्मार, फिद्ध येणे किंवा झोप येत नसेल तर ब्राम्हीची पाने किंवा रस घ्यावा.

लागवड :

ब्राम्ही पसरत वाढते. ज्या भागात ऊन असेल तिथे ब्राम्ही लावतात. संपूर्ण वाफा थोडेच दिवसात हिरवा गार दिसतो. झाडाला भरपूर पाणी लागते.

